

Time: 02 Hours

Marks: 60

N.B. 1. All questions are compulsory.

2. All questions carry equal marks.

---

1. Explain the main features of Pancakosa theory as a paradigm of consciousness.

OR

Exound the Nyaya view of consciousness with the help of the notions of 'Atman' and 'Manas'.

2. **Write note on any one:**

- a. Relation between Consciousness and body according to Jainism
- b. Dehatmavada of Carvakas
- c. Buddhist denial of soul

3. Discuss the problem of consciousness and Aristotle's approach to understand the relation between *psyche* and *soma*.

OR

Explain Wittgenstein's approach to philosophical problems and discuss his critique of the private language argument.

4. Write notes on **any two** of the following:

- a. Consciousness is a process in the brain
- b. The idea of a turing machine and its relevance to the mind-body problem.
- c. Searle on biological naturalism.

*****

Turn Over

Q.P. CODE : 09428

वेळ : ०२ तास

गुण : ६०

- विशेष सूचना :**
१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
  २. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

*****

- १ चैतन्याचे एकप्रारूप म्हणून पंचक्रेष उपपत्तीची मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

‘आत्मन्’ व ‘मनस्’ या संकल्पनांच्या साहाय्याने न्यायदर्शनाच्या चैतन्यविषयक भूमिकेचे विवरण द्या.

- २ कोणत्याही एकवर टीप लिहा.
- अ) जैनमतानुसार चैतन्य व देह यांतील संबंध
  - ब) चार्वाकाचा देहात्मवाद
  - क) बौद्धांनी आत्म्याला दिलेला नकर
- ३ चैतन्याची समस्या आणि शरीर व मन यांतील संबंध जाणून घेण्याविषयीचा ऑरिस्टॉटलचा दृष्टिकोन यांची चर्चा करा.

किंवा

विट्गेनस्टाईनचा तात्त्विक समस्यांचाविषयीचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा व त्याच्या खासगी भाषा युक्तिवादाच्या समीक्षेची चर्चा करा.

- ४ कोणत्याही दोहोर टीपा लिहा.
- अ) चैतन्य म्हणजे मेंदूतील प्रक्रिया.
  - ब) ट्यूरिंग मशीनची कल्पना व त्याचे शारीरमन समस्येतील स्थान
  - क) सर्लचा जीवशास्त्रीय निसर्गवाद.

*****